

תפ"ח 49705/06 – מדינת ישראל נגד שלו מורי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני: כב' ס. הנשיאה, השופט אריאל אגנו - אב"ד   **תפ"ח 49705-06-20**

כב' השופט אלון אינפלד

כב' השופט אריאל חזק

מדיינט ישראל
באמצעות פמ"ד - עו"ד מרון גן

בעניין: המאשימה:

נגד

שלו מורי
עו"ד עמייחי ימי

הנאשם:

גזר דין

השופט א. אגנו, סגן נשיא - אב"ד:

כללי:

הנאשם,olid שנת 2001, הורשע על-יסוד הודהתו, בכתב אישום מתוקן, שהוגש בעקבות הליך גישור שהתקיים אצל כב' נשיאת בימ"ש זה, השופטת ר' יפה-כ"ז. כתב האישום המתוקן שבו הורשע הנאשם, יחס לו ביצוע עבירות של **רצח באדישות**, לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק"), ונשיאות נשך, לפי סעיף 144(ב) לחוק הנ"ל.

הסדר הטיעון, אותו ביקשו הצדדים לאמץ, לא כלל הסכמה לעניין העונש שיושת על הנאשם, פרט לכך, שהמאשימה הודיעה, כי תעתר ל- 20 שנות מאסר בפועל, לצד עונשים נלוויים, והוא הגיע לעיוננו בישיבת יום 20.12.24, טרם תחילת שמיית ההוכחות. בהמשך להודהתו זו, אומץ הסדר, והנאשם הורשע בביצוע העבירות, כאמור לעיל.

התובעת ביקשה שיזמן תסaurus נגעי עבירה המתה, אודות משפחתו של המנוח, ואילו הסגנור, מצדיו, ביקש להורות על הכנסת תסaurus שירות המבחן אודות הנאשם. עם הגשת התסקירים, השמיעו הצדדים טיעוניהם לעונש - התובעת הגישה טיעוניה בכתב, והosiיפה וטענה עליהם בעל-פה, בישיבת יום 21.11.8, ואילו הסגנור השמע טיעוני לעונש בעל-פה, במהלך אותה ישיבה. משליכל טיעוני הצדדים שטוחים בפנינו - הגיע העת לגזר דין של הנאשם.

כתב האישום המתוקן

על-פי האמור בכתב האישום המתוקן, בין נווה פרץ (להלן: "נובה") לבין מאיר פרטוש ז"ל (להלן: "המנוח"), היה

עמוד 1

סכוך שטיבו אינו ידוע במדויק למאשינה.

במועד שאיןנו ידוע במדויק, מספר ימים לפני 14.03.20, קשו הנאשם, נווה, ליאל עמר (להלן: "ליאל"), ורונ דהן (להלן: "רונ", ושלושתם יחד: "הקשרים"), קשרו את המנוח, מתוך כוונה לגרום לו חבלה חמורה, נכות או מום, בכך שליאל ורונ יסיעו את הנאשם ונווה לבתו של המנוח, נווה יאים על המנוח באמצעות כל נשק, והנאשם יזכיר אותו ברגלו. סוכם, כי לאחר המעשה, ליאל ורונ ימלטו את הנאשם ונווה מהמקום, ויסיעו להם (להלן: "הקשר").

עוד נטען בכתב האישום, כי לשם מימוש הקשר, הוציאו הנאשם, נווה, ליאל ורונ, בכלי נשק מסווג שאינו ידוע למאשינה, בקוטר 9 מ"מ קצר (להלן: "הנשק"), בו החזיקו ללא היתר או רישיון.

ביום 14.03.20, סמוך לשעה 19:19, נסעו המנוח ואחיו ברכבו של המנוח בעיר אופקים, לכיוון ביתם. באותו עת, במסגרת הקשר ולשם קידומו, מי הקשרים עקב אחר המנוח וראה אותו מתקרב לבית. סמוך לשעה 19:47 הגיעו הקשרים, ברכבו של נווה, מסווג פולקסווגן פאסאט (מספרו 51-730-22,להלן: "הרכב הראשון") לבתו של הנאשם, כאשר הקשרים מצוידים בנשק, אספו אותו מביתו, כשהוא מחזיק בסכין, וכולם יחד, נסעו לכיוון רחוב מגורי של המנוח.

נטען, כי במסגרת הקשר ולשם קידומו, כאשר הגיעו הנאשם והקשרים סמוך לבתו של המנוח, הנאשם ונווה יצאו מהרכב הראשון, מצוידים בסכין ובנשק, ואילו ליאל ורונ נותרו ברכב הראשון ונסעו מהמקום.

הנאשם ונווה הלכו לעבר ביתו של המנוח, כשנזהו נושא את הנשק והנאשם מחזיק בסכין. הנאשם ונווה המשיכו לכת, עד שהגיעו לחומה הצמודה לבתו של המנוח, וארבו לו שם, עד שיצא מהבית. בשלב זה, בהתאם לאמור בכתב האישום, הודיע נווה לנאשם כי ישנו שינוי בתוכנית, וכי במקום שנזהה יאים על המנוח והנאשם יזכיר אותו, נווה יירה במנוח ברגלו, באמצעות הנשק, והנאשם ימתין לו בסמוך.

בהמשך לכך, יצא המנוח מהבית לכיוון רכבו, כשהוא אוחז במפתחות הרכב, הנאשם נותר ליד חומת ביתו של המנוח והמתין לנווה, אשר יצא לעבר המנוח, כשהוא נושא את הנשק טעון. נווה התקרב למנוח, שהיא על הכביש, ויראה לעבר פלג גופו התיכון כ- 4 יריות, כשהוא שווה נשף לאפשרות גרים מתות.

אחד מהקליעים פגע בעורפו של המנוח, אשר נפל על הקרקע על פניו, וקליע נוסף שפssh את רגלו הימנית. שני קליעים נוספים, פגעו ברכבו של המנוח וברכב נושא שעמד בסמוך. המנוח נפטר מהפגיעה במקום, בשל מעבר הקליע דרך המוח, וגרימת נזק רב למוחו, לגזע המוח ולמוח הגדול.

לאחר הירוי, ברחו הנאשם ונווה מהמקום בריצה, כשהם נושאים עמו את הנשק והסכין. בהתאם לתיום מוקדם, במסגרת הקשר ולשם קידומו, בין הנאשם לקשרים, סמוך לאחר הירוי, רונ הסיע את ליאל לרכבו של רון, מסווג קיה

פורטה (שרישינו לא היה בתוקף, ומספרו 72-635-22, להלן: "רכב המילוט"). ליאל יצא מהרכב הראשון, נהג ברכב המילוט באופקים, ואסף אליו את הנאשם ונוהה, במקום מפגש שאין ידוע למאשינה במידוק. הם יצאו מאופקים לכיוון צומת גילת, ונכנסו למושב גילת, כדי לעקוף את הצומת. השער האחורי של המושב היה סגור, ולכן הנאשם ונוהה יצאו מהרכב ועברו את השער רגלית. ליאל יצא עם הרכב חזרה לכיביש הראשי, הפונה לכיוון באר-שבע, ואסף את השניים בעברו השני של השער.

באותה עת, ובהתאם ל蒂יאום המוקדם בין הנאשם והקשרים, נהג רון ברכב הראשון אל מחוץ לאופקים, והחנה אותו במושב פטיש. ליאל הסיע את הנאשם ונוהה לבאר-שבע, ברכב המילוט, והורידם בעיר. סמוך לאחר-מכן, קיבלו השניים כסף מאדם אחר, שזיהו ידועה למאשינה, וניסו לשכור חדר במלון. משנדרשו להציג תעוזות זחות, עזבו את המקום. סמוך לאחר-מכן, בהיותם ברוח' קק"ל, נווה הוציא את כרטיס ה- SIM מהטלפון הנייד שלו, ומסרנו לנאים, שהבר אונთ לחלים, בכך להעלים באמצעות ראיות.

לאחר-מכן, חזר ליאל לאופקים והחנה את רכב המילוט בקניונית, בתיאום עם רון, אשר חזר אף הוא לאופקים. השניים נפגשו בסמוך לאחר-מכן, וליאל השיב לרон את המפתח של רכב המילוט.

בשל העובדות שפורטו לעיל, יוסס לנאים, כי במעשה, גרם למוותו של המנוח בנסיבות עם נוהה, כשהוא שווה נפש לאפשרות גרים התוצאה הקטלנית. כן יוסס לו, שהוא שותף לנשיאות הנשק בידי נוהה, ולהובילו ברכב הראשון וברכב המילוט.

משהודה הנאשם בכתב האישום המתוקן, הורשע, כאמור, בעבירה של **רצח באדישות, לפי סעיף 300(א)** לחוק העונשין, ובעבירות **נסק (נשיאות נשק), לפי סעיף 144(ב)** לחוק הנ"ל.

הראיות לעונש

המאשינה הגישה, כריאה לעונש מטעה, את גילויו הרישום הפלילי של הנאשם (**ת/1 לעונש**). בהתאם לאמור בו - לנאים הרשות קודמות בעבירות של תקיפת קטין וגרימת חבלה של ממש, אי-מניעת פשע, שביל"ר ונטייה במקום אחר, שנעברו על-ידיו בין השנים 2016-2014. בגין נדון הנאשם, בפברואר 2019, למסר מוותנה, התחבירות ופיצוי כספי למתלוון. במהלך הכנת גזר הדין בתיק הנוכחי, ומונמצא שלכאורה, המאסר המותנה וrama גם ההתחבירות, מאותו גזר-דין, ברי הפעלה, ביקשנו את התייחסות הצדדים לכך. בהודעת ב"כ המאשינה, מיום 14.12.21, גרסה התובעת, שהן רכיב המאסר המותנה, והן ההתחבירות, ברי הפעלה. המאשינה ביקשה להפיעלים, כשהמאסר יצטבר לעונש בתיק הנוכחי, ואיilo הסנגור עתר להטילו בחופף. להודעה הנ"ל, צורף גזר הדין מיום 20.02.19 (שניתן במאוחذ, בת"פ 16-08-08, ת"פ 54152-06-15 ו-ת"פ 31385-06-15).

בנוסף, הפנתה התובעת כאמור בתסaurus נגעי העבירה, שייסкар להלן, והעידה מטעה את אחות המנוח, **הגבי יסמן סוויסה**. העודה תיארה בכאב, את גודל האובדן, והצער, שנגרמו לה ולמשפחתה, כתוצאה מרציחתו של אחיה המנוח. היא סיירה, כי בית ילדותה, שבו התגוררה אמה, במשך 40 שנה, עד לאיורו מושא כתב האישום, היה מקום מפגש של

המשפחה המורחת, שהתפרקה והתפצלה מאז. העדה הוסיפה, שהמנוח היה האח הצער במשפחה, והוא כל עולמה של אמה המבוגרת - שהיא דואג לה, מטפל בה וմוביל אותה, ובבci סירה, שה"רוצחים", לשונה, גרמו לאם לעזוב את מקום מגורי, ולעbor, במשר שנה, מעיר לעיר, בניסיון להתמודד עם הזיכרון הקocab. תוארו גם קשי' התמודדות של אח נספ, עם מות המנוח. בסיום עדותה הוסיפה האחות, שאין מילים שתוכלנה להסביר את גודל האובדן שנגרם למשפחה, והביעה תקווה, שהאחים למותו של אחיה, יקבלו את העונש המגיע להם.

מטעם ההגנה לא הוגש ראיות לעונש.

פסקoir אודות נגעי העבירה - משפחת המנוח:

פסקoir נגעי העבירה ביחס למשפחה המנוח, מיום 21.04.21, נערכ על-ידי המפקחת המחויזת, ולרי ברזנר, בהמשך למפגשים פרטניים שקיימה עם אמו (א'), שני אחיו (ר' ו- י') ואחו (ע').

בפתח הตกoir הבהיר, שהшибות עם בני משפחת המנוח, נערכו בסמוך ליום השנה למותו, ولو בכאב רב, יגון, ובci כמעט בלתי פossible מצדם. ההתרומות הכליליות היו, שמעבר לאבלם של בני המשפחה, הרוי, שנסיבות מותו הטרagiות והפתאומיות של המנוח, מחמירות ומחריפות את הנזקים עםם הם מתמודדים.

בפרק העוסק ברקעו האישי של המנוח, ציין, כי היה בן 35 במוותו, גrown ולא ילדים. הוא היה הבן הצעיר במשפחה מוצאו, שמנתה זוג הורים ו- 6 ילדים, ומתאר כאדם אופטימי, שמח וחם, שניהל קשרים קרובים עם כל אחד מהחברים, ותרם ללבידות המשפחה. אמו, בת 72, לא עבדה מחוץ לבית, ואביו, שהתמודד עם בעיות בריאות, נפטר 3 שנים קודם לכן.

המנוח התקgorר כל השנים בבית הוריו, רכש השכלה Ticונית, שירות בצבא ועבד לפרנסתו מגיל צעיר. הוא עסוק בהתקנת מזגנים, וחודשים ספריים לפני מוותו, הפך לעצמאי בתחום, קנה רכב והתגורר ביחידת דיור שבנה בעצמו בבית הוריו. אחיו תיארו אותו כאדם טוב לב, בעל מוסר עבודה גבוהה, שניהל יחסים חוביים עם שכנים ולקוחות, הרובה במעשה צדקה ועזרה אחרים, והוא מוערך בקרב סובבי. בשנים שקדמו למותו של המנוח, התמודדה, כאמור, המשפחה, עם אובדן של האב, ועם השינוי במבנה המשפחה בעקבות אירוע משבריו זה. ציין, שעלה רקע פטירתו הקocab של האב, לחת המנוח על עצמו תפקיד מרכזי בדאגה ועזרה לאם, שהקשר שלו עםה היה קרוב במיוחד.

פרק הנזקים נחלק לשניים. בחלקו הראשון, תוארו נזקי המשפחה כולה ממותו של המנוח, ואילו בחלקו השני, פורט הנזק, ביחס לכל אחד מבני המשפחה, שאוותם פגשה עורכת הตกoir.

בכל הנוגע לנזק שנגרם למשפחה כיחידה כוללת - ציין, שהרצח הפתאומי של המנוח, התרחש בתקופת התאוששותם מאובדן אבי המשפחה, ובعودם מתמודדים עם פטירתו. ואולם, בשונה מפטירת האב, שהייתו כואבת, אך במובן מסוים טבעי, מותו של המנוח הביא להתרומות תחושת השגורה שלהם, והשליטה על חייהם. האופן שבו מצא את מותו מטרידה אותם, והשאלות סביב הרקע לכך - לא מניחות להם, וגורמות למצוקה רבה. עורכת הตกoir התרשמה, שבני

המשפחה חיים בחוויה של קטיעה ושרר, כשהוחווית האובדן ונסיבותו הטרagiות מלאות אוטם ומשמעות על מישורים שונים בחיהם.

מיד נוסף של נזק, בהיבט המשפטי, מתמקד בבית המשפחה באופקים, שבו התגוררו בשעתו האם, האח ע' והמננו. צוין, שכיוון שהרצח התרחש בסמוך אליו, האם והאח ע', שהי袅 בבית באותו זמן, לא יכולו להמשיך להתגורר בו, ככל יציאה ממנה וכינסה אליו, כמו גם השהייה בבית עצמו, היו תזכורת לטרגדיה הנוראה. בשל כך, השניים השכירו את הבית ועברו להתגורר באשדוד, סמוך לאחת הבנות. בעבר זמן, היו קושי נסף, ועברו להתגורר בבית אחד האחים בירושלים. ממשם, עברו לאיילת, ושכרו דירה בסמוך לאחות נוספת. עזיבת בית המגורים באופקים, הביאה, כך לדברי בני המשפחה, לתהות "אובדן בית", כמושג ומשמעות - הן בשל אובדן מקום פיסי להתקנות ולפגש משפחתי רחוב, כפי שהכironו ושווה להם כל השנים, והן, במובן של אבדן הביטחון, השיקות והมงנות הנודעים לבית. מהיבט זה, נפוגעה, להערכתה עורכת הتسkieר, זהות המשפחה של בני המשפחה, וזהות האישית של פרטיה.

בהקשר הפגיעה בבני המשפחה, כפרטים - צוין, שכולם מטופלים בעמותת "שביל החיים", על רקע הקשייהם שהם חווים מאז מותו של המנוח. אף שהפגיעה והנזק, של כל אחד ואחת מהם, פורטו בהרחבה במסגרת הتسkieר, מצאנו לצמצם ההחלטה, מטעמי צנעת הפרט, אך הדברים כולם, כמובן שטוחים בפניינו במלואם. מעבר למה שפורט לעיל, ראוי לציין בקשר זה, כי עורכת הتسkieר התרשמה, שאמו של המנוח היא הנזקקה העיקרית ממותו, וזה תוארה על-ידה כאשה מסוגרת, עצובה וככיה. תחום הנזק העיקרי שאותו היא מתמודדת, בלבד מאובדן בין הזרים, שלו היה קשורה ושטיפל בה ודאג לכל צרכיה, קשור בעדיבות ביתה וסבירתה הקרובה, על כל המשמע מכך. האם תוארה, גם כמושאת דאגת כל אחת ואחד מأخوיה המנוח, חלק מסבלים הפרט.

הערכת עורכת הتسkieר, פועל יוצא מתיאור הנזקים שליל, הינה, שסיום ההליכים המשפטיים והכרה בפגיעה הישירה במנוח, ובזו העקיפה בבני משפחתו, עשויים לאפשר להם לפנות משאים לתהיליך שיקום, שלו הם זקנים. חלק מאותה הכרה - חברותית ומשפטית, הומלץ להשית על הנאשם פיצוי כספי משמעותי לטובת בני המשפחה.

تسkieir אוזות הנאשם:

تسkieir שירות המבחן בעניינו של הנאשם, מיום 6.04.21, נערך לאחר קיום הייעודות חזותית בין לבין קצינת המבחן, הגב' אפרת עני, והוא מבוסס, בין היתר, גם על היכרות קודמת של שירות המבחן עמו, מהליך המעצר בתיק הנוכחי.

בפתח הتسkieir, פורטו רקעו האישי והמשפחי של הנאשם, שלעת ערכיתו היה רווק, בן 19 ו- 8 חודשים. הוא החמישי מבין ששת ילדים מוצאו, גגדל, לדבריו, בבית נורטביבי. הוריו עבדו במהלך השנים במפעל - האב עזב את עבודתו 5 שנים קודם לעריכת הتسkieir, על רקע פגיעה פיזית, והאם עזבה את העבודה לאחר מעצרו של הנאשם, בשל הקשיים שהוא חווה בעקבות הסתבכותו. צוין, שהאם מהוות גורם תמייה משמעותית בו. הנאשם סיים 11 שנות לימוד, עם בגרות חילקית, וטרם מעצרו, התגורר בבית הוריו באופקים, ועבד בעבודות מזדמנות בתחום השיפוצים וההובלות. הוא לא שירת בצבא, בשל מעורבותו בפלילים כנער. מפיו נכתב, שהחל להתרועע עם חברה שולית, כמקור לכוח ולתהות שיקות, מגיל 14 לערך, ונשירתו מהלימודים נעשתה בצורה הדרגתית, כתוצאה לכך.

נסקר עברו הפלילי של הנאשם, מבית-המשפט לנור, כמפורט בגלויון ת/1 לעונש שהוגש מטעם המאשימה, ופורטה התרשם הכללית הימנו, בהליך המעצר. בכל הנוגע לנسبות ביצוע העבירה מושא דיונו, ולרקע שקדם לה - הובאו, במסגרת הتسkieר, דברים שאמר הנאשם לקצינת המבחן, ומובהר, שככל שמדובר בפרטים שאינם עולמים מפורשות מכתב האישום - אינם נלקחים בחשבון בשלב זה.

עורכת הتسkieר התרsuma, שהנאשם מבין את חומרת מעשיו ואת הבעייתיות העולה מהם, וכן, שליך אחריות על התכון לפצעו את המנוח באמצעות סיכון שהחזק בידו. עם זאת, ציינה, כי ככל הנוגע למנוח, הרושם שהתקבל הוא, שהנאשם מתקשה לחת את אחוריות מלאה על חלקו בנזק הקטלני שנגרם, והוא גונטה להשליך את האחריות לכך, בעיקר על שותפו. לצד התיחסות לקשיים בתנאי מעצרו ולהשלכותיו על אורחות חייו, הצליח הנאשם להתייחס, ברמה ראשונית, לעובדה שהיא ביכולתו ובבחירהו למנוע את מותו של המנוח, והביע תחושת חרטה ואמפתיה למשפחתו ולחווית האובדן עמהם מתמודדים.

ביחס לרמת הסיכון להישנות התנהגות עברינית אלימה מצד הנאשם, הערכה שהתגבשה, הצבעה על קיומה של רמת סיכון גבוהה למעורבות עתידית שכזו, כמו גם, למידת חומרת תוכאותיה. נסקרו השיקולים השונים, שהביאו להערכתה זו, והם: מאפייני האלימות וחומרת העבירה הנוכחית, התכון שקדם לעבירה והעובדה שהנאשם נשא עמו נשק קר בו התכוון לעשות שימוש, הכוונה לפגוע במנוח, האפשרות לאפשרות גרים התוצאה, ומעורבות הנאשם בחברה שלילת ועברינית. כן נלקחו בחשבון, עברו הפלילי של הנאשם, והעובדה שחרף הסנקציות שהוטלו עליו בעבר, המשיך להיות מעורב בפליליים. ניתנה התיחסות למאפייני אישיותו הקוגניטיבים, קשייו להסתגל למסגרות ולהישמע לנסיבות, ואי-יציבותו בחיים. לכך הטרף הרושם, של הנאשם נוקשות חשיבתית שבאה לידי ביטוי בשימוש באלימות, כדרך לגיטימית במצבים מסוימים, ובאופןו, כמו שהוא שולט בכעסיו ומתחנגן באימפרסיונות, תוך שידור תוקפנות ורתיעה, כאשר ברקע לכל אלו - קשרים שליליים מושרשים.

בשיעור סיכוי השיקום של הנאשם, הושם דגש על שיטתוף הפעולה שלו, והשתלבותו בטיפול במסגרת שב"ס, ולמוטיבציה שהוא מבטא, להשתלב בטיפול עמוק בתחום האלימות, ועל הרושם, שהמעצר הנוכחי, שהוא למעשה מעשה מעצרו הראשון - מהווע עבورو גורם מרტיע ומציב גבול. עם זאת, לנוכח חומרת העבירות וגורמי הסיכון שנסקרו לעיל - לא מצא שירות המבחן לבוא בהמלצה טיפולית בעניינו. לצד האמור, נרשם, כי בין שיקולי הענישה, יש מקום ליתן משקל מסוים לכך, שמדובר בצעיר, ששיתף פעולה עם גורמי אכיפת החוק, ומדובר במעצרו הראשון, שבמהלכו הביע נכונות לקבל טיפול במסגרת שב"ס.

טייעוני הצדדים לעונש

טייעוני המאשימה לעונש:

ב"כ המאשימה, עו"ד מרון גז, סקרה - הן בטיעוניה הכתובים, והן בהשלמתם בעל-פה - את עיקרי כתוב האישום המתוקן, ואת שיקולי הענישה השונים, בהתאם לעקרונות שהתווה תיקון 113 של החוק. פורטו הערכיהם החברתיים שבهم פגע הנאשם במעשי - זכותו החוקית של כל אדם לביטחון אישי, לשלוות הגוף, לכבוד, ולשלמות הנפש. צוין, שערכיהם אלו, נגזרים מהערך החברתי הבסיסי ביותר, של קדושת החיים, וכן, שעבירות האלימות, וההמתה בפרט -

משילות מהאדם את צלם האנוש ופוגעות בסדר התקון של חברה נאורה, תוך הפניה לפסיקה רלוונטית. אשר למידת הפגיעה בערכיהם אלו, עניינו - טענה המאשימה, כי נטילת חי אדם, ותוצאה של אובדן נפש, מהוות פגעה ברף הגבואה ביותר, הן בהיבט האנושי-מוסרי, והן בהז החוקי, ומה"בת ביטוי, בדמות החמרת העונשה, לשם מיגור התופעה והרתעת הרבים. עוד נטען, שהיות התוצאה טראגית ובלתי הפיכה, מחמירה עוד יותר את הפגיעה, גם כלפי מעגלים נוספים, ובهم משפחת הקורבן.

ביחס למידניות העונשה הנוגעת בעבירות המתה, הוזגש, שהעבירה בה הורשע הנאשם - רצח באדישות, הינה לפי הדין החדש, שהחול בעקבות הריגת הריגת בעבירות אלה. נטען, שמדובר בעבירה מקבילה לעבירה הריגה דין הישן, בדגש על-כך, שבשוונה מעבירת הריגת בקלות-דעתי, היסוד הנפשי שלפניו - אדישות, חמור במידה, ולא בכדי הגדרו המחוקק, דין החדש, כ"רצח". פועל יוצא מכך, עטרה המאשימה להחמרת העונשה עם הנאשם. לביסוס העונש המבוקש על ידה, של **20 שנות מאסר בפועל**, הפנתה המאשימה לפסיקה בעבירת הריגת, שהעונשה בה עמדה על 20-18 שנים, בשימ-לב לכך, שהיסוד הנפשי שנקבע שם, זהה לעניינו. הופניתו גם לפסיקה בעבירת הריגת, שהיסוד הנפשי של מבצעה, היה שוון نفس לجرائم תוצאות המעשה, ולאבחנות המתבקשות, כדלקמן:

▪ **ע"פ 4524/18 אAMIL חנוכיב נ' מדינת ישראל, מיום 19.03.19** - מדובר בנאשם, בעל עבר פלילי, שהורשע, במסגרת הסדר טיעון (ולאחר שמייעת מרבית הראיות), בעבירה של הריגת, לפי סעיף 298 לחוק העונשיין (בדין הקודם). באותו מקרה, הנאשם המנוח סעדו ושתו משקאות אלכוהוליים בחצר בניין מגוריו של הנאשם. בין השנים התפתחה "עימות פיסי הדדי ממשועתי", שבסיומו, הפיל הנאשם את המנוח על הרצפה, הכה אותו בגופו ובראשו בחזקה, ובעוד המנוח שרווע על הקרקע, ניגש הנאשם למחסן סמוון, הוציא מטבחו, ובאמצעותה, שיפך את גרכונו של המנוח מספר פעמים, וגרם למוותו. בהמ"ש המחויז העמיד את מתחם העונש ההולם בעניינו, על 18-20 שנות מאסר, תוך שהציג, שאף שלא מדובר היה במעשה שתוכנן מראש, היו בפני הנאשם אפשרות להימנע מנקיית אלומות קטלנית, שאין בהיותו נתון תחת השפעת אלכוהול, בעת ביצוע המעשים, כדי להקל בעונשו, וכן, את התוצאה הקטלנית ואת הנזק הקשה שנגרם למשפחתו של המנוח. דינו נגזר ל- 19 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, ופיקצי לנפגעי העבירה, בסכום של 258,000 ₪. בהמ"ש העליון דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש, וקבע, בין היתר, שהמסכת העובדתית באותו מקרה, מגלהת עבירת הריגת בצורתה המחמירה, אותה הגדר "Capsus מעיבות הרצח", וכי העונש שהוטל מבטא את חומרת המעשה.

▪ **ת"פ (מחוזי ב"ש) 8080/09 מדינת ישראל נ' מיכאל פרץ, מיום 11.06.11** - מדובר בנאשם, בעל עבר פלילי מכבי, שהורשע, לאחר שמייעת ראיות, בעבירה של הריגת, לפי סעיף 298 לחוק (בדין הקודם). באותו מקרה, הגיע הנאשם ברכב, לקרבת גן ציבורי, שבסביבתו היו המנוח ואחרים. הוא ירד מהרכב וקרא למנוח לבוא אליו לצד, נכנס עמו לתוך הגן, שלף סכין, ובשלב מסוים ذكر בה את המנוח בלבו, והביא למוותו. בנסיבות העונש, ובכלל השיקולים שפורטו, צוין, שבזמן ביצוע העבירה, היה הנאשם אסיר בראשון, והוא משולב בתכנית שיקום, במסגרת הרשעה אחרת, לאחר שריצה תקופת מאסר. נגזרו עליו 18 שנות מאסר בפועל, הופעל תנאי שהוא תלוי ועומד נגדו, והושת עליו לפצוח את עצו המנוח, בסכום של 100,000 ₪.

ועיר, שהנאשם ערער על הכרעת הדין וגזר הדין, ובפס"ד מיום 14.06.29, בע"פ 11/4705 - דחה בהמ"ש העליון את הערעור על הכרעת הדין, לאחר שדין באריכות, ודחה, את טענת הנאשם להתקי"מות סיג ההגנה העצמית בעניינו. כמו-כך, נדחה ערעור הנאשם על חומרת העונש.

ע"פ 1456/01 **חליל חדד נ' מדינת ישראל, מיום 22.10.01** - מדובר בנאשם, שהועמד לדין בעבירה של רצח, והורשע בעבירה של הריגה, בשל ספק ביסוד הכוונה הפלילית, ובשאלת האם אמן חפש בתוצאה הקטלנית של מות המנוח. באותו מקרה, ביקש המנוח מהנאשם, שייזהר בחניית רכבו, וזה בתגובה, תקף, עם אחיו, את המנוח, טלטל אותו כ"בובת סמרטוטים", הוציא סכין שנשא עמו, וזכיר אותו למוות בבטן ולבית-החזה. ביהם"ש המחויז גזר עליו את העונש המרבי - 20 שנות מאסר לרצוי בפועל. בהםמ"ש העליון דחה את הערעור שהגיש הנאשם על חומרת העונש, בין היתר, בשל שיקולי הרתעה, ומთוך הבעת שאט הנפש של החבורה מעשיים אלו.

ע"פ 01/3216 **צאלח שאכר נ' מדינת ישראל, מיום 18.02.02** - מדובר בנאשם, נעדר עבר פלילי, שהורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של הריגה. באותו מקרה, תקף הנאשם, בהיותו בן 18, את המנוח, שהוא קטן וצעיר ממנו, נעצ סכין בעומק חזהו, וגרם למותו. בהםמ"ש המחויז גזר עליו מאסר לתקופה של 20 שנה, מהן שנתיים על תנאי. בהםמ"ש העליון דחה את הערעור שהגיש הנאשם על חומרת העונש, בציינו, כי מצויה הוא, בטוחה הענישה שעליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון (15-20 שנה), וכן, משום נסיבותו מעמידות אותו בדרגה קרובה לרצח, תוך הפניה לעניין "חליל חדד" שלעיל.

תפ"ח (מחוזי ח') 18-10-33226 **מדינת ישראל נ' גיאודת דמלתי, מיום 20.07.20** - מדובר בנאשם צעיר, נעדר הרשותות קודמות, שהורשע, במסגרת הסדר טיעון (לאחר שמיית חלק מריאות התביעה), בעבירות של הריגה (לפי הדין הקודם), חבלה בכונה מחמורה (ריבוי עבירות) ונשיאת נשך. באותו מקרה, בעקבות סכסוך בין הנאשם וחברו, לחברו אחרת, החליטו הנאשם והחבר (תאופיק גרבאן), שענינו נדן בתיק מקביל - תפ"ח (מחוזי ח') 33100-18-10, שגזה"ד שניית בו הוגש מטעם הסניגור דכאן - והוא יסקר להלן) לירות על חברי החברה האחרת, ולגרום להם לחבלות חמורות, נכות או מום. במסגרת הקשר, ולשם מימושו, תצפתו השניים על החברה האחרת, ארבו להם, והציגו באקדח ובכיסוי פנים עבור הנאשם. בשלב מסוים, הנאשם ירה לעבר אותה חברה, ותוך כדי הימלטות מהמקום, ירה גם לעבר המנוח ("עובד אורח"), שנע לכיוונו, מספר יריות, שגרמו למותו כעבור זמן קצר. כן גרם הנאשם לחבלות חמורות, ל- 3 פצעים נוספים, אחד מהם נותר נכה. בסכום כולל של 235,000 ₪, לאחר שהצדדים הסכימו לטווח ענישה של 20-15 שנות מאסר, בהסדר הטיעון (בדומה לעניין "שאכר" שלעיל). צוין, שמדובר במקרה המצוי ברף העליון של עבירת הריגת, וכפצע מעבירת הרצח, הן משום נסיבותו - ביצוע ירי בנשך חם לעבר פלג גופו העליון של המנוח, בהמשך לתכנון מקדים, והן, בשל היסוד הנפשי של הנאשם, שהוא שווה نفس לאפשרות גרים מתו של המנוח.

אשר למדינות הענישה הנווגת בעבירות נשך, הציגה התובעת פסיקה, המדגישה את חומרתן, ואת הצורך במתן ביטוי עונשי הולם ומרתייע. היא הוסיפה, כי בענייננו, בוצעה העבירה בנשך חם, שהחזק שלא כדין, ובהתאם לתוצאה הקטלנית, שפטונציאלי מימושה היה קיים עובר לביצוע העבירה - יש מקום להחמרה בעונש.

בפירוט הנסיבות הקשורות ביצוע העבירה - הודגש, שעלה-אף שינוי התכנית, ברגע האחרון, ושלא ביוזמת הנאשם, אין להתעלם מכך, שהתכנון הראשוני שלו היה לדקור את המנוח, ולפיכך - אין מקום להקל עליו, הגם שתפקידו בפועל לא כלל נקיטת אלימות פיסית במזו ידי. האדישות שבה נהג הנאשם, עם שינוי התכנית, והיעדר ניסיון מצדיו למונע את מימושה, מלבד, לعدמת המאשימה, על הזלזול שלו בחוי אדם, ועל היוטו אלים ומסוכן לציבור. ביחס לחלקן היחסי

בעבירה, נטען, כי מדובר למי שהוא שותף - הוא לתוכנן והן לביצוע. הושם דגש על-כן, שהנאשם, כפי שעלה מהתסזכיר שירות המבחן בעניינו, לא היה ער לטיב הסתוכן, בין גווה למונוח, ובכל זאת השתתף ב"מסע הנקמה", והוא זה שיצא מהרכב, עם גווה, סמור לבית המנות. הובאה פסיקה, לביטוס חלקו המשמעותי, והיותו מבצע העבירות בצוותא, כחלק מ"חברה", על-כל המשתמע מכך. התובעת שבה והתייחסה, לנזק שנגרם מביצוע העבירה, ולהשלכות הקשות שלו, על אמו ומשפחתו הקרויה של המנוח, כمفופרט בתסזכיר נפגעי העבירה.

לא הופנינו למתחם ענישה הולם, תוך ציון רף עליון ו מתחתון, אלא, לענישה "סופית", וمشkullett, שלא עומרת המאשימה, ושעומדת על 20 שנות מאסר בפועל. נטען, כי ענישה זו, משקללת גם את נתנוו האישים של הנאשם, ואת הנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה, ובנה: עברו הפלילי, גילו, הוזדאוו בכתב האישום המתוקן, ונתנוו אחרים, שעלו מהתסזכיר שירות המבחן שנערך בעניינו. לצד עונש המאסר בפועל, ובנוספ אלוי, עטרה המאשימה להטיל על הנאשם גם מאסר על תנאי - ממשמעותי ומרתייע, ופיצוי למשפחה המנוח - בשיעור המקסימלי הקבוע בחוק (258,000 ₪).

כאמור בסקירת הראיות לעונש שלעיל, עטרה המאשימה, במסגרת תגובתה המשיימת, מיום 14.12.21, להשית על הנאשם, במצטבר, גם את עונש המאסר המותנה שהוטל עליו בביבה"ש לנוגר, בגין-הדין שהוגש לעיונו.

טייעוני ההגנה לעונש:

טייעוני הסגנור, עו"ד עמיחי ימין, לעונש, שהושמעו בעל-פה, נפתחו בהתייחסות לפסיקה שהגיעה התובעת. לעומתתו, מדובר בפסיקה שאינה רלוונטית לעניינו, העוסקת בגירית דין של נאים שביצעו את העבירות באופן בלעדי, או מי שהיו המבצעים העיקריים שלהן.

ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - נטען, שבכל הנוגע לתוכנן שקדם לביצועה, ולNazק שצפו היה להיגרם בעטיה, יסוד הכוונה, ומהות התוכנן, מצדו של הנאשם, היו שונים בתכלית ממה שaireע בפועל, ומכך אין להתעלם. ציון, שבמסגרת התוכנן המקדים, הנאשם היה אמור להשתמש בסכין, ולדקור את המנוח ברגלו, אולם תכנית זו שונתה על-ידי נועה שנית ספורות לפני ביצוע הירוי. הסגנור הוסיף, שהנאשם לא היה המתכון העיקרי, ולא המבצע העיקרי, למשל הוא זה שהליץ על הבדיקה וגרם לתוצאה הקטלנית. הודה, שזמן שינוי התקדם אל עבר המנוח, וירה בו, הנאשם קפא במקומו, מאחרו החומה הסמוכה לבית המנוח, כשהוא אינו חף בתוצאתה, לאחר שלא נטל חלק, כאמור, בתוכנן הירוי או ביצועו.

הסגנור ביקש להעמיד את מתחם העונש הרاوي, בעניינו של הנאשם, על 15-7 שנות מאסר בפועל. זאת, בהסתמך על מדיניות הענישה הנוגגת, שאותה הציג בטיעוניו, ואשר התבessa, בין היתר, על הפסיקה שלhalbן:

ת"פ (מחוזי ח') 17-09-2058 מדינת ישראל ב' עודה ابو שנדי ואח', מיום 6.10.19 - גזר-דין בעניינים של 9 נאים, שהיו שותפים לאירוע ירי חמוץ ורחב היקף, לעבר מתחם מגורים, על רקע סכסוך בענייני מקרקעין וככפים. הסגנור מicked את התייחסותו בנאים 3, צער הנאים, שירה אל עבר מתחם המגורים, והביא למותה

של אם המשפחה, כבת 70, ולפצעתו של בנה, שהתגורר עם משפחתו בדירה נפרדת, באותו מתחם. מדובר בנאש, בן 22, רוק, בעל עבר פלילי לא מכבד מביהם"ש לנוער, שהורשע, במסגרת הסדר טיעון, בהריגת המנוחה ובجرائم חבלה בכונה מחייבת לבנה, תוך שימוש בשתק (עבירות החזקה ונשאה). ביהם"ש המחויז העמיד את מתחם העונש ההולם בעניינו של נאש זה, על 14-20 שנות מאסר, וגדיר את דינו ל- 14.5 שנות מאסר בפועל, מאסרים מותניים, ופייצוי לנפגע העבירה ולמשפחה המנוחה, בסכום כולל של 120,000 ₪.

ת"פ (מחוזי י-מ) 62883-10-18 מדינת ישראל נ' נור נאצץ, מיום 1.03.20 - מדובר בנאש בן 19, נעדר עבר פלילי, שהורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של הריגה (לפי הדין הקודם) ופצעה בנסיבות חמימות. באותו מקרה, נטל הנאש חלק בקטטה רבת משתפים, בין שני משפחות, בהמשך לוויכוח שהתגלו ביניהם. הנאש הגיע למקום כsharpshooter סיכון, ניגש למתלון וזכיר אותו באחור המותן, וכתווצה מהר נדרש המתלון לטיפול רפואי. בשלב כלשהו תקפו הנאש ואחרים אדם נוסף, בן 22, דקרו אותו, והותרו את הסיכון בעוצה בירכו. הנאש הילך אחריו ושלף את הסיכון מירכו, וכתווצה מהר, גרם למוות. ביהם"ש הניתה, לטובת הנאש, כי לא הוא שזכיר את המנוח, והואוסיף כי "אין בכך כדי להצדיק הקללה ניכרת בעונשו של הנאש, שהוא שותף מלא לקטטה ולדקירות שאירעו במהלך מהלכה". ביחס להיות הנאש בבחינת "צער-בגיר", עמד ביהם"ש על-כך, שאין מדובר ב"מוונח קסם", המביא בהכרח להקללה בעונשו, אולם הקללה כאמור, יכולה לבוא בחשבון, בהינתן תנאים ייחודיים המתקיימים בו (באוטו מקרה - דפוסי אישיות דלים וחוסר בשלות), ובهم שיקולי שיקום. הנאש הביע חריטה על מעשיו ונטל עליהם אחריות. מתחם העונש ההולם, ביחס לשתי העבירות, העומד על 6-13 שנות מאסר, ועונשו נגזר ל- 78 חודשי מאסר בפועל (6.5 שנים), מאסר על תנאי, ופייצוי למשפחה המנוחה, בסך של 150,000 ₪.

ע"פ 4820 יהושע אליצור נ' פרקליטות המדינה ואח', מיום 28.10.20 - מדובר בנאש, נעדר עבר פלילי, שהורשע בעבירה של הריגה (לפי הדין הקודם). באותו מקרה, הביא עצמו הנאש למצב שבוי, עמד עם נשקו (שהחזיק ברישוין) אל מול רכב באו"ש, שנושא עוררו את חשדו, וזאת אף שאינו איש מרות או שוטר. תוך כדי התרכחות,ירה הנאש אל צדו של הרכב ירייה בודדת, שחדירה מעבוק לחילון הרכב, דרך זרועו של הנהג, הגיעו ללבו וגרמה למוות. הנאש נמלט מאיימת הדין שנים רבות (מןמועד הכרעת הדין המרשעה, 6.09.05, ועד להסגרתו לישראל, כעבור 12 שנה). ביהם"ש המחויז הטיל עליו 15 שנות מאסר בפועל, וכן פיצוי לבני משפחת המנוחה, בסכום של 200,000 ₪. ביהם"ש העליון קיבל את הערעור על גזר הדין (לאחר שהנאש לא עמד על הערעור בנוגע להכרעת הדין), והפחית 4 שנים מרכיב עונש המאסר שנגזר עליו, כך שזה העומד על 11 שנים. הערעור על שיעור הפיצוי נדחה. נפסק, כי על-אף שתיקון 313 לא חל במקרה זה, נראה, שלא ניתן משקל הולם למכלול הנסיבות ולמידונות הענישה הרואיה והנוגאת במקרים דומים, והעונש שהוטל מצוי על הצד המחויז. בנוסף לכך, נבעה ההקללה בעונש, גם משיקולי איחוד עונשה, תוך מתן משקל לכך, שמדובר במקרה. במקרה לאירועה בעקבות התדרדרות בלתי מתוכננת של סיטואציה, וכתווצה משרשת של החלטות שגויות.

ת"פ (מחוזי ח') 38937-04-12 מדינת ישראל נ' סוהיב בדראן, מיום 13.07.13 - מדובר בנאש, נעדר עבר פלילי, שהורשע במסגרת הסדר טיעון (שאליו הגיעו הצדדים לאחר שמייעת מרבית הראיות, ובهن עדות הנאש), בעבירה של הריגה (לפי הדין הקודם). באותו מקרה, חבט הנאש במנוח, שהיה רכב על אופנו, באמצעות קרש, וכתווצה מהר, אבד המנוח שליטה על האופנו, נפל ממנו, ומת בעקבות החבלות והנזקים שנגרמו לו. ביום שקדם לאיווע, תקפו המנוח ואביו את הנאש, והוא הגיע נגדם תלונה במשטרה. מתחם הענישה העומד על 6-11 שנות מאסר, בשים-לב לכך, שלא מדובר היה באירוע מתוכנן מראש, וכן, שהנאש

לא החזיק סכין או נשק חם, והתנהג בקלות ראש עת הרים מקל לעבר המנוח. בהתחשב בכךו של הנאשם ובנסיבות "בגיר צעיר" (18 ו- 10 חודשים לעת ביצוע העבירה), לكيחת אחירות על מעשיו, החרטה הכנה והבעת הצער, העדר עבר פלילי וניהול חיים נורמטיביים, ובהתחשב באירוע המקדים, בו הותקף על-ידי המנוח ואביו - הודגש, שלא מוצעה הדין עם הנאשם, עת נגזר דיןו ל- 8 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי להורי המנוח, בסך של 150,000 ₪.

תפ"ח (מחוזי ח') 33100-10-18 מדינת ישראל נ' תאופיק גרבאן, מיום 5.07.21 - מדובר בנายג, כבן 33, בעל עבר פלילי מכבד ביותר, שהורשע במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של הריגה (לפי הדין הקודם), חבלה בכונונה מחמירה ונשיאת נשק. מדובר ב"תיק מקביל" לזה אליו הפנתה התובעת בטיעונו, בעניינו של "ג'אודת דמלחי" (ע"פ 18-10-33226). כזכור, באותו מקרה, מדובר היה בסכסוך בין הנאשם וחברו ג'אודת, לבין חברותה אחרת, שהביא לתכנון מוקדם של השניהם, לפגוע בבני אותה חברת, ולגרום להם לחבלות חמורות, נכות או מום. בפועל, הנאשם היה זה שתצתפה על אותה חברת, דיווח לג'אודת על המתרחש במקום, וזמן את תחילת הירוי, שביצע ג'אודת, והביאו למותו של המנוח - עובר אורח שלא היה קשור ל蹶ה כלל, ולפצעיהם של שלושה נוכחים נוספים, מאותה חברת. לעומת קביעת מתחם העונש ההולם, הובהר, **יש לקחת בחשבון את חלקו הקטן יותר של הנאשם ביצוע המעשים, למרות שהוא אחראי בפלילים למכלו המעשים ולכל התוצאות בהיותו שותף למעשים וקשר ליצועם** (ס' 45 לגזה"ד). בימה"ש המחויז העמיד את מתחם העונישה על 18-12 שנים מאסר בפועל, נגזר את דיןו של הנאשם, בתוך המתחם, על 14 שנים מאסר בפועל. בתוך כך, הודהגש, כי בלבד מהצורך בהרעתה הנאשם, **יש אף צורן בהרעתה הרבה מפני עבירות דומות, לרבות את הקשרים קשור, אף אם הם אינם מי שמבצע את הירוי בפועל** (שם, ס' 54). בנוספ' - הפעיל בימה"ש מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגד הנאשם, והטיל עליו מאסר מותנה נוסף. נפסק גם פיצוי, לטובת משפחת המנוח ואחד הפסיכים - בסכום כולל של 210,000 ₪.

ע"פ 1475/15 פלוני נ' מדינת ישראל ואח', מיום 16.03.16 - מדובר בנายג, בעל עבר פלילי מכבד, שהורשע בעבירות של הריגה, לפי סעיף 298 (בдин הקודם), קשר לפשע והפרת הוראה חוקית. במועד ביצוע העבירות היה הנאשם קטן, כבן 17 ו- 8 חודשים. באותו מקרה, בעל הנאשם עם חברו, בצוותא חדא, מכוחה של תכנית משותפת, ובהמשך לסכסוך כספי של החבר עם המנוח. במהלך האירוע, תקף הנאשם את המנוח, שהיה כבן 17, חתך אותו בראשו, באמצעות סכין יפנית, ובעוד המנוח בורח מפני ומפני חברו, דלקו השניהם אחריו. בהמשך לכך, הוסיף הנאשם וחתך את המנוח, באמצעות הסכין, ואילו החבר נעצ במנוח סכין מטבח, גורם למותו. בימה"ש המחויז הרשיע את הנאשם בהריגת, חרף העובדה שהדקירה במישרין למותו של המנוח, לא בוצעה על-ידו, כי אם על-ידי חברו. עונשו נגזר ל- 11 שנים מאסר בפועל, מאסר מותנה, ופיצוי למשפחה המנוח בסכום של 150,000 ₪. הנאשם ערער הן על הרשעתו והן על חומרת העונש שהושת עליו, וה마שימה ערערה על קולות העונש. בימה"ש העליון דחה את ערעורו של הנאשם, וקיבל את ערעור המדינה, באופן שבו, הוחמר עונשו, ל- 12 שנים מאסר בפועל. יתר רכיבי העונישה נותרו בעינם.

פסק דין של בימה"ש העליון התמקד בדייני השותפות, ובשאלת ההרשעה של "מבצע בצוותא", לפי סעיף 29(ב) של החוק. נקבע, **ש"לצורך הרשעה ביצוע בצוותא, אין הכרח שככל אחד מהמבצעים יעשה מעשה אשר, ככלעצמו, ימצאה את ביצוע העבירה".** עוד נקבע, כי **"מקום שכמה בני אדם חבורים יחד לביצועה של עבירה, כאשר לכל אחד מהם "תפקיד" נפרד ביצוע - נשוא כל אחד מהם באחריות לביצועה מבצע בצוותא"** **בצוותא, אף אם לא השלים בעצמו את כל רכיבי היסוד העובדתי של העבירה... מבצע בצוותא הוא מ'**

שטרם תרומה החורגת מהכנן ג' דא להגשה התכנית העבריתנית המשותפת ונמנה עם חברי "המעגל הפנימי" של תכנית זו. היסוד הנפשי הנדרש לצורך הרשעה במצבו הנוכחי הוא זה של העבירה העיקרית, בצוות מודעתות לכך שהנאשם פועל יחד עם שאר המבצעים. על בסיס האמור לעיל, נהוג לראות במצבו **בצורתו כמי שפועל, יחד עם שאר המבצעים, כ"גוף אחד" במסגרת התכנית המשותפת**" (ס' 28 לפסה"ד).

ע"פ 12/7781 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 25.06.13 - מדובר בנאים, נעדר עבר פלילי, שהורשע במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של חבלה בכונה מחמורה, פצעה בנסיבות מחמירות ושיבוש מהליי משפט. באותו מקרה, היה הנאשם מעורב בקטטה עם צעירים אחרים, במלכה הכה אותם וגרם להם לחבלות חמורות. בהמשך לאויה תקרית, הגיע הנאשם מציד בסיכון מטבח, דCKER את אחינו של אחד הצעירים בבטנו, ופגע אותו באורח שהצריך ניתוח דחוף ואשפוז ממושך. את הסכין זרק הנאשם לתוך נחל, במטרה להעלים ראיות ולשבש את החוקה. בהמ"ש המוחזק גזר עליו 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, ופיוצו לנפגעים, בסך של 50,000 ל". הערעור שהוגש לביהם"ש העליון, על גזר הדין, עסק בסוגיות עניות "בגירים צעירים", לנוכח העובדה כי היה המערער כבן 18 ו- 3 חודשים לעת ביצוע המעשים. נפסק, בדעת רוב (מפני כב' השופט ג'ובראן ובಹסתמת כב' השופט שלהם), כי יש מקום להתחשב, במסגרת שיקולי הענישה, בנסיבות קבוצת ה"בגירים-צעירים", וליתן משקל ממשמעותו לקרבת הנאשם לגיל 18, ולהשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו, מצבו הנפשי ובגרותו. דעת המיעוט (כב' השופט עמית) גרסה, כי אין מניעה להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, במלול שיקולי הענישה, אך אין לעשות כן באמצעות יצירת "קטגוריה" חדשה ונפרדת, וכונסיבה בפני עצמה, לעת גזרת הדין. הערעור התקבל חלקיים, באופן שבו, הופחתו 4 חודשים מתקופת המאסר שנגזרה על הנאשם, וזה הוועדה על 18 חודשים. יתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנמו.

לשם גזרת העונש בתוך המתחם, ביקש הסגנור להתמקד בנסיבות אישיות הנוגעות לנאים, שאינן הקשורות ביצוע העבירה. מדובר, לדבריו, בבחור צעיר, כבן 20, אשר לעת ביצוע העבירות מושא כתוב האישום, היה על גבול הקטינות, משער את גיל 18 אך בחודשים ספורים. מטעם זה, ביקש הסגנור לראות במרשו, בבחינת "בגיר-צעיר", ולהקל עליו את הדין [ר' סקירת פסיקת הסגנור שלעיל, בעניין "פלוני" (ע"פ 12/7781)]. ביחס לעברו הפלילי של הנאשם - נטען, שמדובר בעבר "دل", בהרשעה בודדת של ביהם"ש לנער, ובעבירות "שאין מן העניין". אשר לנסיבה, שעוניינה נטילת אחירות מצד הנאשם, והטיסון להישנות עבירות דומות בעtid - יצא הסגנור חוצץ נגד מסקנות שירות המבחן והתרשםות מהנאשם. לדידו, שגה שירות המבחן, כשהקבע שהנאשם מצמצם בחלוקת, ובהתגמת האירוע, מנקודות מבטו, בפניהם. בפועל, מדובר היה, אליבא דאגנה, בשתיות גרסתו בפני שירות המבחן, ובהתגמת האירוע, מנקודות מבטו, בפניהם. בהקשר זה, נטען גם, שכtablet האישום מבוסס כלו על גרסת הנאשם במשפטה, ומעבר לשיתוף הפעולה שלו עם חוקריו, הושם דגש על לקיחת האחירות והצעיר שהובע על-ידו, במסגרת ההודאה, כבר בשלב מוקדם זה. גם ביחס להערכת הסיסון להישנות העבירה, טען הסגנור, שירות המבחן לא העיריך נכונה את הטראותה נשוא עמו הנאשם, כתוצאה מהאירוע, ואת השינויים שחלו בתפיסת עולמו, מאז מעצרו, בכל הנוגע לעשיית שימוש באלים ובקח. לצד הביקורת על מסקנות שירות המבחן, ביקש הסגנור להציג, כי למרות שעורכת הتسkieר לא בא בא המלצה טיפולית בעניינו, מצאה היא לצין, במסגרת הتسkieר, את התרשםותה בדבר נוכנותו של הנאשם להשתקם, נוכח המוטיבציה הגבוהה שהביע, להמשיך ולקבל טיפול במסגרת שב"ס ושירות המבחן.

לאור הנסיבות הללו, ביקש הסגנור למקם את עונשו של הנאשם, בתחום מתחם הענישה שלו עתר, ולגゾר עליו עונש מאסר, שלא יעלה על 7 שנים.

אשר להפעלת העונש המותנה, שהושת על הנائم בביבה"ש לנוער, בפברואר 2019 - התקבשו להפעילו בחופף לעונש שיקבע בתיק הנוכחי. כן הוספה, מפי הסגנו (כלול בתגובה המאשימה, מיום 14.12.21), בקשה ביחס לרכיב הכספי בתיק הנוכחי, ולפיה - ככל שיטול פיצוי, מבקש כי יהא זה סמלי בלבד, משמדובר בנאים חסר יכולת כלכלית, המגיע משפחחה דלת אמצעים.

דברי הנائم בפנינו:

בסיום טיעוני הצדדים לעונש, ניצל הנائم זכותו ולהשמע דבריו בפנינו. הוא פתח בבקשת סличה משפחחת המנוח, שנציגה מטעם, האחות יסמין סוויסה (שהעידה לעונש מטעם המאשימה) נכהה באולם. לדבריו, הוא לא התכוון למה שנרגם, ولو היה יודע שכיר קרה, היה מונע את זה. מביבה"ש ביקש הנائم, לעזור לו לשקם את חייו. הוא ציין, שאין לו בעיות ממשמעות בבית-הסתור, וכן, שבמהלך שהותו שם, השתתף בשיחות, ובכוננותו להשתלב בקבוצות נוספות, במטרה להשתתקם.

דין והכרעה

כתב האישום המתווךן, שבו הודה והורשע הנائم שבפנינו, מגולל מסכת עובדתית, בגדירה, בוצעו עבירות מהחמורות שבדין. תוצאה זאת - בנטילת חייו של אדם צעיר, בכל עתידו היה לפניו, וגידעתם, בטרם עת, בשל סכסוך עולם שרקעו יותר בערפל. הנائم הודה שהוא שותף לתוכנית, שנועדה להרטיע את המנוח. במסגרתה, היה אמרור לדקור אותו ברגלו, עם סכין שנשא בכיסו, בעוד חברו נווה, שהוא מסוכסח בעצמו עם המנוח, היה אמרור לאיים עליו באמצעות נשך. התוכנית נרכמה, והוצאה אל הפועל, בסיווג של שני חברים נוספים, שהיו אמונים על הבאת השניים לבית המנוח, כמו גם על הסעתם, ברכב אחר, לשם הימלטות מזרת העבירה, לאחר מעשה. בפועל, שונטה התוכנית במפתיע, וברגע האחרון ממש. לאחר שהשניים ירדו מהרכב הראשוני, בסמוך לבית המנוח, נווה הודיע לנאים שבכונונתו לעשות שימוש בנשק ולירות על רגלי המנוח. הוא אמן עשה כן, אלא שאחד הקליעים מצא דרכו לעורפו של המנוח ושם למוחו, וגרם למוות. הנائم, אין חולק, כי עמד, בעת הרלוונטית, סמוך למקום האירוע, נמלט עם נווה מהמקום, יחיד אותו, ניסה להעלים ראיות שיקשרו את השניים לביצוע העבירה. "יחס עבירה הרצח באדישות, וזה של נשיאת הנשק, לנאים שבפנינו, נעשתה מכח דיני השותפות, ועל דרך של "מבצעים בצוותא" (רי סעיף 29(ב) לחוק).

בבומו לגזר את דיןו של הנائم, מונחים אלו, בראש ובראונה, ליתן בכורה לעקרון ההלימה, כאמור בסעיף 40ב של חוק העונשין. פועל יוצא מכך, יגזר העונש בשים-לב, וטור שקליה, של חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנائم, מחד, אל מול סוג ומידת העונש המוטל עליו, מאידך. בין שני אלה - צריך להתקיים "יחס הולם", שמתאפשר, באמצעות גזירה דו-שלבית של הדיון, כאמור בסעיף 40ג לחוק הנ"ל, על סעיפי המשנה שלו, ובהתאם לתיקון 113, העוסק בהבניות שיקול הדעת בענישה. בשלב הראשוני - יש לקבוע מתחם ענישה הולם למעשה העבירה שבייעץ הנائم, בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות ביצוע העבירה. בשלב השני - יגזר העונש המתאים לנאים, בתוך מתחם העונש ההולם שנקבע, ובהתחשב בנסיבות שאין קשורות ביצוע העבירה, ושמתמקדות בנאים הספציפי.

נפתח, אם-כן, בקביעת מתחם העונש ההולם לעבירות שבביצוע הורשע הנائم - רצח באדישות ונשיאת נשק. מדובר

בעבירות הפוגעת, אינה רנטנית, בערכיהם חברתיים מוגנים, הנגזרים מהזכות הבסיסית, לה זכאי כל אדם - לחיות. בכל הנוגע לעבירה הרצת באדישות - מדובר בערכיהם שעוניים, שמירה על הביטחון האישית, שלמות הגוף, הנפש והכבד, וביחס לעבירה הנשך - ניתן להצביע על פגיעה בביטוחן האישית ובשלטונו החוקי. על מידת הפגיעה בערכיהם אלו, ובפרט כאשר עוסקים בתוצאה קטלנית - נשברו קולמוסין, ונראה, כי לא נותר לנו, אלא לחזור על עיקרם. מדובר בפגיעה קשה, שאין עליה עורין, ושותפותה החרסנית נוגעת לא רק לגדיות חייו של המנוח, כי אם לפגיעה מוחשית וועצמתית גם במשפחתו, שחייב התהפקו בנימום, ושהתמודדותם עם חסרונו של הבן והאח, כעולה מ不可思יר נפצעי העבירה שהוגש - קשים מנשוא.

нетעים, שבהתאם לסעיף 40(א) של החוק - משהעבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש אחד לשתיין, וגורר-הדין שיינתן, יתיחס לכל העבירות שנעברו באותו אירוע.

אשר למדיניות הענישה הנהוגת - נקדמים ונאמר, כי בתוך עמננו אנו חיים. האליםות בחברה גואה, תופעת הסכינאות (המכונה, בפסיכה הרווחת, "תת תרבות הסcin") בקרב הדור הצעיר מדאגה, והשימוש בנשך חם ליישוב סכסוכים, שפשה במחוזותינו, ממחיש את הزلזול בערך הנעללה של חי אדם. כל אלה - מחייבים אותנו ליצאת מהמרחב הפרט, ומהצורך בהרחתת היחיד, אל המרחב הציבורי, שבו מצויים גם ערביינים פוטנציאליים. באמצעות ענישה משמעותית ומחמירה, מוטל علينا להעביר מסר, חד וברור, של היעדר סובלנות כלפי מי שלוקח, תרתי-משמעות, את החוק לידי, ובכך - לתת ביטוי נכון לערך חי האדם וחסיבות המלחמה באליםות הקטלנית. יפים ורלוונטיים לעניין זה, דברי כב' השופט נ' הנדל (כתוארו אז), בע"פ 8134/10 פלונים נ' מדינת ישראל, מיום 25.11.12: "לדאבונו, בעשרים האחרונים, מוצא עצמו הציבור מול הסלמה מתמשכת במקרי האליםות הפוגעים בחברה. אחד ממלביו הבירה האחרון, המהווה קרקע פורה להסלמה שכזו. אדישות - אפתיה - הוגדרה ביוון העתקה של הסלמה זו הינה אדישות, המהווה קרקע פורה להסלמה שכזו. אדישות - אפתיה - הוגדרה ביוון העתקה החוסר עניין בסוגיות בהן אין האדם יכול לשולט. לשון אחר, זהה תחושת חוסר האונים של הפרט הסבור שאין הוא יכול להתמודד עם האתגר. על קרקע אדישה זו, צומחים עשי הרים השוטטים. מערכת אכיפת החוק אינה יכולה לעמוד נגד. עליה לעקור את עשי הרים האליםות מן השורש. אין היא יכולה לתת ידה לאדישות, שסופה באליםות" (סעיף 13 לפסה"ד).

העבירה של רצח באדישות, היא פרי רפורמה בעבירות המתה, שנכנסה לתוקף ביום 19.07.137. במסגרת תיקון 137 לחוק העונשיין, בוטלה עבירת הריגעה שהייתה מעוגנת, עד אז, בסעיף 298 של החוק הנ"ל, ותחת זאת, נכנסו לתוקף עבירות "חדשות". אחת מהן, היא המתה בנסיבות דעת, לפי סעיף 301 לחוק, שעונשה 12 שנות מאסר. כן נקבעו שתי דרגות של עבירת רצח: הראשונה - רצח בכונה או באדישות, לפי סעיף 300(א) לחוק, שעונשה מאסר עולם שאינו עונש חובה, אלא נתון לשק"ד ביהם"ש, והשנייה - רצח בנסיבות מחמיות, לפי סעיף 301א לחוק, שעונשה מאסר עולם חובה. לצד עבירות אלה, נקבעה גם עבירה, שעוניינה - המתה בנסיבות של אחריות מופחתת, לפי סעיף 301ב לחוק, שעונשה המרבי הוא 15 או 20 שנות מאסר, לפי העניין, כאמור שם. יצא, אם-כן, שהעבירה של רצח באדישות, מושאה דיןנו, שונה, ולא רק במובן הטרמינולוגי, והפכה לאחת העבירות החמורים בספר החוקים. עבירת הנשך, לפי סעיף 144(ב) לחוק, אף היא, אינה קללה. העונש המקסימלי הקבוע בצדיה הוא 10 שנות מאסר.

רמת הענישה בעבירה של רצח באדישות, נלמדת, ונגזרת, בין היתר, גם מפסיקת קודמת בזמן, המתיחסת לעבירה של

הריגה, לפי סעיף 298 בדין הקודם. מטעם זה, וככפי, מרבית הפסיכה שהוגשה לעוננו, בידי הצדדים, ונסקרה לעיל, עוסקת בעבירה זו. כפי שניתן לראות בבירור, ולא רק מהפסיכה שהוגשה - מנעד הענישה בעבירות מושא כתוב האישום - רחב למדי, והוא תלוי בנסיבותו הפרטניות של כל מקרה לגופו. עם זאת, בכל הנוגע למידניות הענישה בעבירות המתה - בדיון הקודם ובזה הנוכחי - ניתן לומר, כי ישנה תמיינות דעים ביחס לחומרה שעל הענישה להלום. רף הענישה בהן, גבוהה למדי, בוודאי ביחס לעבירות אחרות, ועל אחת כמה וכמה - כאשר השיקול של הרעתה הרבים נדרש, לשם מיגור תופעה חברתית שלילית, או למניעת התדרדרות אפשרית, צופה פניו עתיד, במישור זה.

גם במידניות הענישה בעבירות נשק, ניתן להצביע על מגמה, הולכת וגדלה, של ענישה מרתיעה וממשית. פסק-הדין בתחום זה, מדגשים, אף הם, את הצורך, בבחינת "צ'ו השעה", בהרתה, ובמיגור תופעה, הולכת ומתרחבת, של החזקה כלי נשק לא חוקיים, ועשית שימוש שלא כדין בהם לאחרונה תוקן החוק בדרך של הנהגת עונש מינימום בעבירות החזקה נשק, תיקון שכמוון אינו חל בעונינו, אך מלמדת על עמדת המחוקק ומגמת החמרה.

מהפסיכה שהגשו הצדדים לשם ביסוס מתחם הענישה, שלו עתר כל אחד מהם, ומהו הנוהga בנסיבות דומים, ברור, שאין מדובר במלאה הנינתנת להיעשות באמצעות חישוב אריתמטי. הענישה, כאמור, גזרת מהנסיבות של כל מקרה, ותפורה למידותיו הוא. עוד ניתן לומר, שמתוקף ההפקיד והאינטרס, הלגיטימיים, שבא כל אחד מבאים-כח למלא, אך טבעי - שהמאשימה הציגה ענישה מחמירה מזו של ההגנה, ושדעתיהם, ביחס לעונש הראוי, קוטביות למדי. הגם כך, נראה, כי במרקחה הנוכחי, נובע השוני האמור, גם מטעמים נוספים, ובראשם - בחירת הפסיכה ההשוואתית המוגשת, מידת הרלוונטיות שלה לעונינו. בנסיבות זו, ובפרט ביחס לפסיקה שהגשה ב"כ המאשימה, מצאת לציין, כי אין די בהציג פסיקה בעבירה דומה, להמחשת הענישה הראוייה כאן. יש טעם, לצורך ממשי, בקרבת מה לנסיבות המקורה שלפנינו. בכך היה, לפיך, לנסות לאתר פסיקה, שבה קווים משיקים לעונינו, למשל - בסוג הנשק שבו נעשה השימוש לביצוע העבירה (קר או חם), חלקו של הנאשם בשרשראת העברינית, מידת מעורבותו בעבירה, וביחס לנסיבות שאינן הקשורות לביצוע העבירות - גילו ועברו הפלילי. ישנה משמעות גם לשאלת, האם מדובר בנאים שניהל את משפטו באופן מלא, או بما שהוא ולקח אחריות על מעשיו, וכן, לתנאייו הפרטניים של הסדר הטיעון שהתגבש באותו מקרים, אם בכלל, ולאבחןות המתבקשות, פועל יוצא מכך.

אשר לפסיקה שהגיש הסגנו - מדובר בפסק דין מהעת האחרון, שהליך נגעו גם לביצוע עבירות בצוותא, במקרים דומות לעונינו. עם זאת, לא בהכרח ניתן לגזר מהן גזירה שווה, ולזקק את במידניות הענישה שמתויה ביהם"ש העליון ברגע דא, משמדובר בפסק דין שניתו, בחלוקת, על-ידי הערכמה הדינונית, וביהם"ש העליון לא העירם תחת שבט הביקורת. גם כך - כਮובן שיש לאלה חשיבות ומשקל בפני עצםם. כך או כך - כלל הפסיכה שהוגשה נסקה, והיא נלקחת בחשבון, בנתון להערכתי דלעיל, לעת גזירת הדין.

לגביו מכלול הפסיכה שהופנינו אליה, ראוי להטיעם, שהענישה שניתנה לגבי אישומים לפי סעיף 298, גזרה מהעונש המירבי של 20 שנה שעוגן בה. לאחר הרפורמה העונש המירבי הוא מאסר עולם. ניתן לומר שהחמרה בעבירות "ההריגה" החמורים, הייתה אחת מטרותיו של המחוקק במסגרת הרפורמה. על-כן - נקודת המבט בשקלול רכיב הפסיכה כעת צריכה להיות גם מזויה זו.

مكان - ועל מנת לגבות מתחם ענישה ראוי והולם - נבחן את הנسبות הספרטניות הקשורות בביצוע העבירה בעניינו, בהתאם למתחם המוצע בסעיף 40ט, וכדלקמן:

התקנון שקדם לביצוע העבירה - עובדות כתוב האישום מלמדות, שלא מדובר באירוע שהתרחש כתוצאה מהחלטה רגעית וספונטנית, או מגחמה שמקורה בדחף פתאומי, שאליו נקלע הנאשם בעל כורחו. עניין לנו - בנסיבות שתוכנו בקפידה, ותוך קשר קשור עם אחרים, להם היה שותף הנאשם. רקימת התקונית כללה - חלוקת תפקידים ברורה בין משתתפים; החלטות, מביעוד מועד, באקדח וב███; תיאום הגעה והימלטות, באמצעות רכבים שונים; ומעקב אחר המנוח בבית מגוריו. מדובר, אם כן, בנסיבות שפועלה לחומרה. לא נתעלם מכך, שהתקונית המעודכנת, והחמורה יותר, שהייתה שונה מזו המקורית, וכללה ירי של נווה, לצד מעורבות מינורית יותר של הנאשם, הוצאה לפניו זמן קצר לפני ישומה. לנפקות הדבר אתייחס בפסקה שעונייה מידת השיליטה של הנאשם במעשה, ואולם, בהקשר הנוכחי - ראוי לזכור, שהוא לא השתתף ברכיב התקנון שככל ירי אל רגלי המנוח.

חלקו היחסי של הנאשם בביצוע המעשים - תפקידו של הנאשם באירוע, בכוח ובפועל, היהמשמעותי וחווני. הוא היה חלק אינטגרלי, בבחינת חוליה בלבדה אין - בשרשראת העברינות. מדובר למי שהיה שותף לקשר הקשר לפגוע במנוח, ובמי שאמר היה, על-פי התקונית המקורית, לדקוטו באותו אירוע סיכון, ולגרום לו, בכוונת מכוון, חבלה חמורה, נכות או מום. לשם כך, הביא עמו הנאשם סיכון. הוא ידע שנוה מחזיק בנשך. הנאשם חכר לקשרים וירד עם נווה מהרכב לשם מימוש התקונית. לאחר האירוע, נמלט יחד אותו מהמקום, בסיווע שני קשרים נוספים. משום כך, הורשע הנאשם בביצוע העבירות בצוותא. בקובע כן, לא נעלו מעניינו הנسبות המקלות, הינו, שהנ帀ה לא היה שותף לשינוי התקונית, ושמטרתו הייתה לגרום לחבלה חמורה כדי לאיים על המנוח, ולא מעבר לכך. סעיף 29(ב) לחוק העונשין, מגדיר את המבצע בצוותא, כך: "**"המשתתפים ביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחיד, או אם נעשו מacketם בידי אחד ומacketם בידי אחר"**". רוצה לומר - אף שבפועל, שונתה התקונית על-ידי נווה, והוא עשה שימוש באקדח, תחת הסיכון, שעה שהנ帀ה עמד בסמוך למקום האירוע - אין ניתן להתעלם מה חלק הפעיל שייחס לו, מלכתחילה, בתקונית, ולפטור אותו מאחריות למצאות האירוע (וראו: היציטוטים הרלוונטיים, והמודגשים, בע"פ 1475/15, שאליו הפנה הסגורה ושנסкар לעיל).

הנזק שהוא צפוי להיגרם מביצוע העבירה זהה שנגרם בפועל - שימוש בנשך חם, כידוע, יכול לגרום למות. לא אחת, נקבע בפסקה כי: "**כל בר-בי-רב יודיע... שריפה מנשק חם טומנת בחובה סיכון ברור,** **באשר בכל מקרה של פגעה מיריה באדם נשקפת לנפגע סכנה לחיו או לשלמות גופו**" [ע"פ 498/89 מדינת ישראל נ' דוד יפרח, פ"ד מה(1) 384 (1990)]. משכך, אף כאשר התקונית החלופית כללה שימוש בנשך לכיוון רגלי המנוח, ולא אל עבר איברים חיווניים שלו, מצופה היה מהנ帀ה לננות ולמנוע מעשים אלה, שכן, הוא מודע לאפשרות שתגרמנה תוצאות יותר מאשר תוכנן ונותר פסיבי ואדייש לאפשרות גריםתם. כך גם לגבי האפשרות, שלדабון הלב התמסחה, שכדורו שכן לרגליים ופגע בכל-זאת באיבר חיוני. במובן זה - אין די בדברי הנאשם, שהשמע בפנינו, ולפיהם, לו יידע "שקר יקרה", היה מונע זאת. שווין הנפש לאפשרות שהירי יוכל למות אדם - היא הנسبה שמקינה את היסודות הנפשי של האדישות. כתוצאה לכך, נגידעו כי אדם צער, חרוץ ואהוב, שכל חייו הוי לפניו, ושזה עולם ומלאו. תמונה הנזק שאליה נחשפנו - הן באמצעות הتسkieir המפורט אוזות נפגעי העבירה, כפרטם וכיחידה כוללת, והן, בצורה בלתי אמצעית, ממשיעת עדותה של אחות הנאשם, הגב' סoiseה, בפנינו - קשה וכואבת. עיקרי הتسkieir הובאו לעיל, וממצאים מלמדים על הקושי

הרב שמלואה את משפטה המנוח, במישורים השונים של חייהם. כאמור שם, מדובר במשפטה שחייה השתנו ללא היכר, ושהאבל והיגון שורר בה, מאז אובדן הבן והאת, ועל אחת כמה וכמה, נוכת הנסיבות שהביאו לכך. נזק זה - היה צפוי, לפניו האירוע, ונגרם בפועל - במהלכו ובעקבותיו.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה - בנקודתזה, ראוי לציין, שעל-פי עובדות כתוב האישום, שבו הודה הנאשם, הסכוסר, שהביא לრקਮת התכנית לפגוע במנוח, לא היה בין הנאשם לבין המנוח, כי אם בין נזקה לזה האחרון. הנאשם הטרף לקשרים, אם-כך, ללא שהייתו לו נגיעה למנוח, ובהיעדר סכוסר אישׂו אותו. כעולה מ不可思י' שירות המבחן אודות הנאשם, יש להניח, שהדבר נבע מدافעים שליליים שה הנאשם אימץ, בחברה העברנית שאליה חבר, ושהשתתפותו בתכנית וביצוע - הסבו לו תחושת שייכות וכוח.

יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עשה, מידת שליטתו במעשה, ואפשרותו להימנע מכך - בהקשר זה, ובהתאם שה הנאשם לא היה מסוכסר עם המנוח, אך בהחלט היה מעורב ושותף לתוכנית לפגוע בו - מצופה היה ממנו, כבגיר בר-דעת, לפעול לשינוי התכנית ולביטולה, ולכל הפחות - לא לפחות בה חלק. אין חולק, שנואה היסב את תשומת לבו של הנאשם, לשינוי התכנית, ושיתפו בכך, שבදעתו לעשות שימוש בשתק שהביא, ולירות על המנוח. בשלב זה, מצופה היה מה הנאשם לפעול, באופן אקטיבי, לשינוי החלטתו של נזקה, על אחר. ולא היא. הנאשם נותר לעמוד בסמוך לחומה, המציה ליד ביתו של המנוח, והניח לנזקה למש את תוכניתו, תוך התעלמות מוחלטת מפוטנציאל הנזק ההרסני, העשוו להיגרם ממש. הנאשם צפה אפשרות שהנשך יסב למאריך זיל נזק, שיכול ויביא למותו, ואולם הוא נותר פסיבי, ולא עשה דבר בכך למנוע מנזקה לפעול. היה בידו זמן מסוים, על-אף ההודעה היחסית מאוחרת על שינוי התכנית, כדי לפעול לסייע להימנע, ולמצער - להימנע מהשתתפות בישומה של התכנית "המעודכנת". בכך -idal הנסיבות, ברם - משכתב האישום איינו נזק בפרק הזמן שחלף למנ ההודעה על שינוי התכנית ועד יציאת המנוח מביתו לכיוון הרכב, ההנחה, המיטיבה, במובן זה, עם הנאשם, תהא, שמדובר בזמן קצר, שלא אפשר לנဆ שקול עמוק וזמן תגובה משמעותית למנועה ולטיפול של העתיד להתרחש. נתן זה ישפייע, אפוא, על כימות "מידת השליטה במעשה", כהגדרת החוק.

אם-כן - הצבר הנסיבות שתוארו - פועלו לחומרה, מלבד הנסיבה שנוגעת לחלקו המדוייק, בפועל, של הנאשם ב"ميزם" העברייני, באשר, אין חולק, שבסופו של יומ הוא נותר פסיבי לחולוטין, בסמיכות לזרה אמן, אך ללא פעולה אקטיבית או הפעלת אלימות מצדו כלפי הקורבן - המנוח.

נקודות ייחוס הולמת, מהיבט הפסיכיקה שהוצאה, בדרך לגיבוש מתחם ראוי בענייננו, היא פסק הדין של "תאופיק ג'ראבן", שスクנו לעיל. שם נקבע מתחם של 18-12 שנים מסטר. גם תאופיק היה מבצע בצוותא עם היורה, אולם, נסיבות ענייננו פחות חמורות, מבחינת הנאשם, אשר, במישור התוצאה כאן לא היו נפגעים נוספים, והתנהלות הנאשם בפועל, מעט פחות משמעותית מזו של תאופיק, אשר "זמן" אקטיבית את הירי של שותפו. עם זאת, כאמור לעיל, אנו מצאים במעטת החומרה עניותית, שהמחוקק ה吐וה ברפורמת עבירות המתה.

לנוכח כל האמור - בהתחשב בערכיהם החברתיים שנפגעו ממעשי הנאשם וממידת הפגיעה בהם, ותוך התחשבות במדיניות הענישה הנהוגה, לרבות הכוונת המחוקק להחומרה בעבירות כאליה, במסגרת הרפורמה בעבירות המתה,

ושקלות הנسبות שבהן נعبרו העברות וטענות הצדדים - אציג לחברו להעמיד את מתחם העונש הכללי במקרה של פפניו, על 15-10 שנים מאסר בפועל.

כעת נפנה לגזרת עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע. לשם כך, נבחן את הנسبות שאינן הקשורות בביצוע העבירה, כי אם בנאשם עצמו ובנסיבות האישיות, כאמור בסעיף 40א של החוק:

עברו הפלילי של הנאשם, גילו, והפגיעה הצפואה של העונש בו ובמשפחהו - הנאשם שלפנינוolid 6.06.01, רוק ולא ילדים, ביצע את העבירות מושא כתוב האישום, בהיותו בן 18 ו- 9 חודשים. אין חולק, שמדובר באירוע שקטע את רציפות ומהלך חייו, והשפיע לרעה גם על משפחתו, כעולה מפסיקו שירות המבחן בעניינו. עברו הפלילי, אף כי אינו מכבד במיחוד (כמפורט בת 1 לעונש, וכך, הואណון שם למאסר מותנה של 4 חודשים, התchiebototوفיזי), לא הרתיעו מהמשיך בדרך הרעה שבחור - מוסרית וחברתית, ונראאה, שאף העונשים שהוטלו עליו אז, לא לימדוו לסת, ולא הביאו להפנמת הצורך שלו, בשינוי התנהגות וחברתי. נמצא עורכת מכך, וכן מאפייני אישיותו, וקשהים אחרים שאתם התמודד, ושפורטו בהרחבה בתסaurus - הפגיעה עורכת התסaurus על סיכון עתידי, ברמה גבוהה, להישנות התנהגות אלימה וערירנית מצדך. הנאשם עצור מאז האירוע, ומשמעותו במאסרו הראשון, אך טבעי, שהוא חווה קשי הסתגלות, ומתמודד עם בחירותיו. גילו הצעיר, וזהו אינו מסיע בכך. בהקשר זה, של גיל הנאשם, טען הסגנון, כי נכוון להתייחס אל מרשו כ"בוגר צעיר", ולראות בכך, ממשום נסיבה להקלת עונשו. טיעונו נסמכו על ההלכה שנקבעה בעניין "פלוני" (ע"פ 7781/12, מיום 25.06.13, שהתקבל בדעת רוב, של כב' השופט ס' גבראן. עיקריו נסקרו בתחום פסיקת הסגנון שלעיל). פסיקה מאוחרת בזמן, שניתנה,פה אחד, עלי-ידי אותו מותב נכבד, בעניינו של "אבטlion" (ע"פ 2420/15 אברם אבטlion נ' מדינת ישראל, מיום 29.11.15), עדשה על משמעות השתיכותו של הנאשם לקבוצת ה"בוגר צעיר", והמשך הראוי שיש ליתן לגילו, בଘירת העונש. הובהר, שמדובר בדוקטרינה, שפעולה כ"אמצעי פרשנאי" מנחה, ונפסק ש"אין צורך לחזור מהוראות הדין וליצור קטגוריה פסיקתית חדשה לבוגרים צעירים כדי להתחשב במאפייניה המיעדים של קבוצה זו". הוסף, כי "לכל אחד מאותם מאפיינים קיימת אכשניה מתאימה בהוראות חוק העונשין, המאפשרת להעניק לו את משקלו הראוי בעת גזרת העונש - ככל שהוא מאפיין מתקיים בוגר הצעיר העומד בפני בית המשפט ובהתאם למידה שבה הוא מתקיים בו, והכל לפי מיטב התרשומות של בית המשפט בכל מקרה לגופו" (ס' 21 לפסה"ד). במקרה שלפנינו, יובהר, שגיל הנאשם בא במניין השיקולים, ופועל לקולות העונש, במידת מתונה בלבד, בשים-לב לכך, שמדובר בעבירה מתוכננת ולא בפרץ רגעי של רגשות. עוד יובהר, כי מעיון בגורם הדין שהוגש אך לאחרונה בעניינו של הנאשם, מפברואר 2019 - עונש המאסר המותנה, של 4 חודשים, הוא בר הפעלה, באשר, התנאי שנקבע לצד, היה - שהנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסווג פשע, לפחות שנתיים. עם זאת, צו ההתחייבות המותנה, בסך של 5,000 ל"נ, איינו בר הפעלה, כפי שגרסה התובעת, הגם שתוקפו טרם הסתיים במועד ביצוע המעשים. זאת, ממשום שהתנאי הקבוע לצד, תחום לביצוע העבירות המוניות בוגר דינו של ביהם"ש לנוער, ובו בנפרד. קביעה אופרטיבית ביחס להפעלת התנאי - תעשה להלן.

נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו ושיטוף הפעולה שלו עם רשות אכיפת החוק, לרבות מאציו לחזור למوطב - הודיעת הנאשם במעשים שייחסו לו בכתב האישום, לקיחת אחריות עליהם, והגעתו להסדר טיעון בתיק הנקובי - מהוות, قولן, שיקול מרכזי ובעל חשיבות, שיזקף לזכותו לעת גזרת הדין. ניהול ההליך ושמיית העדים רבים, המונאים בכתב האישום, צפוי היה להיות משמעותי ולאחר זמן רב. לקיחת

האחריות, וההודהה בכתב האישום המתוון - יותר את הצורך בשמיית התביעה. משמעות הדבר אינה אף חסכון בזמן שיפוטי, אלא גם, ואולי בעיקר, היעדר נחיצות הבאתם לעדות, של עדים רבים, על הטרחה וקושי הנלוויים לכך. כעולה מפסיקיר שירות המבחן, טיעוני הצדדים, ודברי הנאשם בפנינו - מדובר במיל שנטל אחריות על מעשיו, הביע חרטה עליהם, וגילה אמפתיה כלפי משפחת המנוח והנזק שנגרם לה. שיטוף הפעולה, המלא, יש לומר, של הנאשם, עם רשותו אכיפה החוק, אף הוא ראוי למשקל לקולא, לעת בחינת העונש. לצד האמור, יש ליתן הדעת גם להתרשםות עורכת הتفسיר, שענינה - בkowski, ובהתיגנות מסוימת, שביטה הנאשם, בנוגע לחלקו בתוצאה הקטלנית ובמות המנוח. את האשמה, במידור זה, הטיל הנאשם בעיקר על חברו, כאמור, בתסוקיר. שיקול רלוונטי נוסף, אף כי, בהינתן התוצאה הקטלנית, משקלו אינו גבוה - קשור ברצונו של הנאשם בתסוקם, ולהזoor למוטב. שירות המבחן סקר, ولو את ראשיתו, של התהילה השיקומי שהנ帀ה שנהנתם החל בתקופת מעצרו, וצפי להמשיך בו, אך לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו. מפני הנאשם שמענו, על רצונו להזoor למוטב, להשתתף בקבוצות ייעודיות, ולהשתקם. סנגורי העלה, אף הוא, טענות ברוח זו. בכך, כמובן, ניתן משקל מסוים לעת גזירת העונש.

شكلול הנ吐וים המובאים בסקרים הנסיבות שלעיל, שענין בנאשם ובמאפייניהם האינדיידואליים הנוגעים אליו - הביאו ניכל דעה, כי יש למקם את עונשו מעט מעל השלישי בתחום שנקבע.

למען הסדר הטוב, אוסיף, שלא מצאתי מקום לחרוג מהמתחם, לכאן או לכאן, מטעמי שיקום, או הגנה על הציבור, והדבר אף לא התקUSH מפורשת על-ידי מי מהצדדים. כך או כך, כמובן, נבע תקווה שהנ帀ה שנהנתם יפותח הילך ומעשו, וינצל את הזמן שייעמוד לרשותו, כדי להתקדם ולהשתפר.

אשר לאופן הפעלת המאסר המותנה - בשל התחשבות במספר נתונים ושיקולים, החלטנו, למרות "ברירת המחדל" שהיא הפעלה במצטבר, להורות על ריצוי חופף של מאסר זה, עם המאסר שימושה עצת על הנאשם. הוא היה צעיר לימים, עת בוצעו המעשים שבעתים נגזר המאסר המותנה, והוא זה בביימה"ש לנוער. גזר הדין ניתן, אמנם, כשהנה טרם ביצוע העבירות הנוכחות, אולם, היה זה שנים אחדות לאחר ביצוע העבירות שם. הנ吐ו של קיום מאסר על תנאי נלקח בחשבון לעת קביעת המיקום בתחום העונש כתע, ויש לזכור, שתקופת המאסר הנגזרת היום היא ארוכה ומשמעותית ממליא.

בנוגע לרכיב הפיזיים למשפחת המנוח - לאור תסוקיר שירות המבחן, ומורכבות הנזק, במקרים השונים, סבורני, שיש מקום לפסק פיצוי כולל, שייעודו המركזי יהיה לטובת האם. מצדוע, הפיצוי הפלילי נועד לتكلויות אחדות, ובזה: מתן סعد מיידי לקורבן, ולהלופין, למשפחתו, הכרה חברתיות בסבלם, והיטהרות לנאמם. יחד עם זאת, יודגש, כי מדובר אף ב"אקט סמלי-חינוך-ערci", ולא בפיצוי ממש [ע"פ 11178/04 פלוני נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים (2005)]. בקשר לסנגורי, להטיל פיצוי סמלי, נוכח מצבו הכלכלי של הנאשם ומשפחתו - אינה יכולה להיעתר, בשימ-לב לפסיקה הנוגנת לשיקולים העונשיים.

סיכום ותוצאה

לאור כל המקובל, ولو תישמע דעתך, אציג לך חברי שנתי על הנאים את העונשים הבאים:

1. 12 שנות מאסר לרכיביו בפועל, בגין תקופת מעצרו בתיק זה.
2. מופעל מאסר מותנה שהוטל על הנאים במסגרת ת"פ מאוחדים: 16-08-54152, 15-06-31385 ו- 17-01-38394, לתקופה של 4 חודשים. מהnimוקים שלעיל - ירוצה המאסר מותנה שהופעל בחופף למאסר שבגזר הדין הנוכחי.
3. מאסר על תנאי, לפחות 12 חודשים, והתנאי שהנאים לא יעברו את העבירה בה הורשע, או כל עבירה אלימות או נשק, מסוג פשע, תוך 3 שנים מיום שחרורו.
4. פיצוי למשפחה המנוח, שיועבר לידי האם - בסכום כולל של 150,000 ₪, ששולם ב- 10 תשלום חודשים כרמיים ורכופים, של 15,000 ₪ כל אחד. מועד התשלום הראשון יהיה 1.03.2022.

**אריאל וגנו, סגן
הנשייה
אב"ד**

השופט א. אינפלד:

אני מסכימן.

אלון אינפלד, שופט

השופט א. חזק:

אני מסכימים.

אריאל חזק, שופט

לפיכך, הוחלט לגזר דין של הנאשם, כאמור בחומר דעתו של כב' ס. הנשיאה, השופט א. אגנו.

הודעה זכות הערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ג בטבת תשפ"ב, 27 דצמבר 2021, בנסיבות הצדדים.

**אריאל אגנו, סגן נשיאת
אב"ד**

אלון אינפלד, שופט

אריאל חזק, שופט